Cyan Magenta Yellow Black

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

№ 209 (3209)

СЕРЕДА 5 листопада 2003 року

ДНІ «ГОЛОСУ УКРАЇНИ» НА ОДЕЩИНІ

Фото Олександра СЕРОГО (Укрінформ).

В Одесі співробітники нашої газети зустрілися з головою обласної ради Володимиром Новацьким. Під час бесіди йшлося про роль рад і ЗМІ в житті українського суспільства.

Журналісти «Голосу України» побували в різних регіонах країни, щоб дізнатися, яка думка читачів про газету.

(Зокрема, про десант на Луганщину читайте на 6-й стор.).

На знімку: голова облради Володимир Новацький переглядає номер газети «Голос України». Праворуч — заступник головного редактора Віталій Суддя, ліворуч — власний кореспондент газети в Одеській області Георгій Воротнюк.

ЕНЕРГІЯ СЛОВА І ДІЇ

Ранкове та денне засідання 4 листопада

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Ще до того як Голова Верховної Ради Володимир Литвин відкрив пленарне засідання, депутати із фракції «Наша Україна» заблокували парламентську трибуну. Вони вимагали негайно розглянути питання про події минулого тижня у Донецьку, коли було зірвано проведення форуму демократичних сил. «Нашоукраїнці» також наполягали заслухати в парламенті звіти міністрів внутрішніх справ та освіти, голови СБУ про події у Донецьку, утворити тимчасову слідчу комісію ВР.

Однак, згідно з попереднім рішенням парламенту, на цей день було заплановано голосування з більш як 70 питань (Верховна Рада прийняла зміни до Регламенту, за якими відтепер голосування відбуватиметься у вівторок та четвер). Володимир Литвин закликав своїх колег «не демонструвати в залі агресію» і надав можливість виступити депутатам від фракцій та груп.

(Закінчення на 2-й стор.).

ВІЗИТИ

Домовилися співробітничати у військово-технічній сфері

В Україні перебуває з дводенним офіційним візитом Президент Сербії і Чорногорії Светозар Марович.

Київ і Белград мають багато невикористаних резервів для співробітництва, відзначили під час вчорашньої зустрічі зі Светозаром Маровичем і Президент України Леонід Кучма, і Голова Верховної Ради України Володимир Литвин. Про шляхи активізації двостороннього співробітництва йшлося під час переговорів у розширеному складі під головуванням президентів двох країн. За їхніми підсумками було підписано низку міжурядових угод, зокрема про військово-технічне співробітництво і про співробітництво в галузі туризму.

Сьогодні Светозар Марович обговорить перспективи двосторонніх відносин з главою українського уряду Віктором Януковичем, разом зі своїм українським колегою візьме участь в україно-сербо-чорногорському бізнес-форумі представників ділових кіл, а також зустрінеться зі студентами і викладачами дипакадемії й Інституту міжнародних відносин Київського національного університету. Светозар Марович візьме також участь у презентації україно-сербо-чорногорського інвестиційного проекту з виробництва і впровадження фіскальних електронних касових апаратів.

ПАМ'ЯТЬ

Десант у безсмертя

Вшанування 60-ліття звільнення Криму від фашистських загарбників почалося в Керчі відзначенням 40-денної звитяги посланого на вірну смерть ельтигенського десанту, який форсував 1 листопада Керченську протоку. Зі східної околиці — від поромної переправи, та західної — селища Ельтиген, десант захопив плацдарм, названий потім Вогненною землею.

До початку грудня плацдарм утримувало близько чотирьох тисяч знесилених кривавими атаками бійців. Доставити додаткові підрозділи, нові боєприпаси і продовольство було неможливо. Адже протоку інтенсивно обстрілювала з кримського берега ворожа артилерія, не припинялися повітряні нальоти. У виснажливих боях, у перервах між осінніми штормами допомогу десанту надавала лише легкомоторна авіація Гвардійського жіночого полку нічних бомбардувальників.

У ніч на 7 грудня майже дві тисячі десантників прорвалися на гору Мітрідат, де розгромили артилерійські позиції ворога. Але сили були нерівними... За героїзм 61 десантнику-ельтигенцю було присвоєно звання Героя Радянського Союзу.

Нині у Керчі проживають 12 учасників тих подій, **повідомляє наш власний кореспондент Віктор ХОМЕНКО.**

АКЦІЇ

Робітники поглядають на булижник

Робітники заводу «Серп і Молот» почали безстрокове пікетування Харківської облдержадміністрації. У перший день на майдані Свободи вони простояли майже дві години. Основна вимога — погасити десятимільйонний борг із зарплати і звільнити адміністрацію підприємства. Заводчани стверджують, що зарплати не бачили сім років. Кожному з них завод заборгував від п'яти до двадцяти тисяч гривень. Настрій у лавах пікетувальників войовничий: домагатимемося правди чим завгодно, навіть смертю. Якщо наші справедливі вимоги не буде задоволено, — кажуть люди, — ми не обіцяємо поводитися миролюбно. Перекриватимемо центральні вулиці, чинитимемо іншу непокору владі. Терпець урвався, **передає наш власний кореспондент Микола КОСИЙ.**

Фото автора.

■ *Морози, що прийшли цієї осені раніше, ніж завжди, вже спричинили смерть чотирьох закарпатців.* Минулого тижня в Ужгороді на вулиці Фединня виявлено труп 58-річного Федора Г., особи без певного місця проживання. Через два дні на лавиці на площі Корятовича замерз 49-річний безробітний Володимир К., а ще через день — на площі Поштовій — 55-річний чоловік, особа якого з'ясовується. Така сама лиха доля спіткала і його ровесницю, тіло котрої знайшли минулого вівторка на вулиці Декабристів. Жодних документів жінка теж не мала.

■ *На Закарпатті розпочалася вакцинація проти грипу. За словами начальника обласного управління охорони здоров'я Романа Шніцера, під особливою увагою професійні групи — медичні працівники, персонал закладів освіти та сфери обслуговування.* Проводять щеплення також у спеціалізованих закритих дитячих закладах, де навчається майже 7 тисяч дітей. Для фінансування протиепідемічних заходів, зокрема закупівлі вакцини, вишукуються кошти в обласному і місцевих бюджетах, **повідомляє наш власний кореспондент Іван ГУДЗОВАТИЙ.**

(Продовження теми — на 7-й стор.).

У НОМЕР

Економна піч

Її почали виготовляти у ВАТ «Калинівський машинобудівний завод» на Вінниччині. Особливість цієї печі потужністю 8—10 тонн хліба на добу — висока економічність: витрати газу скорочуються на 40 відсотків у порівнянні з нині діючими агрегатами аналогічної потужності. Саме тому заводчани сподіваються знайти свою нішу на ринку. До речі, перша піч уже працює на одному з хлібопекарських підприємств Херсонської області. Якість спеченого хліба, стверджують фахівці заводу-виробника, висока, **повідомляє наш власний кореспондент Віктор СКРИПНИК.**

Борги із зарплати

За півроку державний виконавчий служби Луганської області удалося стягнути тільки 22 відсотки заборгованості із заробітної плати. За виконавчими листами борг становить більш як 55 млн. гривень.

Начальник обласного управління юстиції Ірина Запорожець пояснює, що більш як 11 млн. гривень неможливо стягнути, тому що проти багатьох підприємств порушено справи про банкрутство. Ще близько 16 млн. гривень залишаються «замороженими»: через арешти майна. 24 відсотки суми примусових стягнень судові виконавці не можуть одержати через те, що майно підприємств уже перебуває в податковій заставі. Найчастіше в списках непоправних боржників числяться підприємства вугільної галузі, **повідомляє наш власний кореспондент Алла АНТИПОВА.**

І собі, і людям

З початку року на Рівненщині до громадських робіт залучено 20 тисяч безробітних. Вони відремонтували і впорядкували 742 об'єкти соціальної сфери — лікарні і фельдшерсько-акушерські пункти, школи і дитсадки, клуби та бібліотеки. 3,3 тисячі безробітних обслуговували майже 12 тисяч самотніх літніх людей, інвалідів та ветеранів, співпрацюючи з територіальними центрами, будинками-інтернатами, патронажними службами Товариства Червоного Хреста. У такий спосіб громадяни, які не мають постійної роботи, одержали можливість заробити на прожиття, **передає наш власний кореспондент Олександр ЮРКОВА.**

Опалювальний фальстарт

У Запоріжжі вдруге розпочався опалювальний сезон. Разом з тим зросли тарифи на теплопостачання --городяни щомісяця платитимуть за квадратний метр свого помешкання на 20 копійок більше.

Розпорядження про початок опалювального сезону міський голова Євген Карташов підписав ще 20 жовтня. А минулої п'ятниці ще не працювала жодна котельня, крім заводських. Адже виділені ліміти газу місто давно вичерпало. Запорізький концерн "Міські теплові мережі" заборгував газопостачальникам понад 15 мільйонів гривень. НАК "Нафтогаз України" не раз попереджувала про від'єднання концерну від газопостачання у разі несплати за спожите блакитне паливо, **повідомляє наш власний кореспондент Олександр АБЛІЦОВ.**

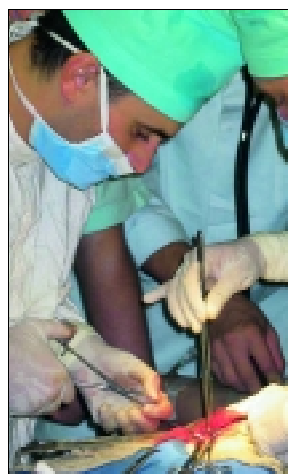
СЬОГОДНІ ЧИТАЙТЕ:

Мужності, стійкості, вірності комсомольській 3

«Акція 31.10»... 4

Платне здоров'я у сфері медичних послуг 7

За інформацією Мін'юсту, тепер українці мають право на захист адвокатом-іноземцем

ПОЛІТИКА

У НОМЕР

Про ситуацію в країні і не тільки

Учора Голова Верховної Ради Володимир Литвин зустрівся з Генеральним секретарем Міжнародної конфедерації вільних профспілок Гаєм Райдером. Глава парламенту поінформував главу найбільшого профоб'єднання в світі про суспільно-політичну ситуацію, що склалася нині в Україні, обговорено інші питання.

ФОТОФАКТ

Гірники шахти «Партизанська» пікетували будинок Кабінету Міністрів України. Вони виступили проти переслідування профспілки НПГУ на підприємстві.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Енергія слова і дії

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове та денне засідання 4 листопада

(Початок на 1-й стор.).

Представник «Нашої України» Сергій Соболєв звинуватив у зриві форуму і донецьку, і центральну владу, заявивши, що «на території Донецької області діють не закони України, а закони зони». У свою чергу, і комуністи використали розминку для критики всієї системи влади. Лідер КПУ Петро Симоненко вимагав у головуючого заслухати цього дня питання про хліб і про відкликання українських миротворців з Іраку. Лідер фракції НДП Валерій Пустовойтенко також засудив події у Донецьку. «Такі події не повинні виникати у жодному регіоні, бо всі політичні партії рівні», — сказав він. Водночас лідер народних демократів застеріг не використовувати нагнітання ситуації у політичних цілях і запропонував заслухати питання про події у Донецьку у вівторок після 18-ї години.

Щоб розблокувати роботу парламенту, Голова ВР поставив на голосування пропозиції «Нашої України»: заслухати інформацію міністрів внутрішніх справ, освіти і голови СБУ з приводу подій у Донецьку та внести до порядку денного сесії проект парламентської постанови про утворення тимчасової слідчої комісії. Однак за обидві пропозиції проголосували лише 197 депутатів з опозиційних фракцій («Наша Україна», КПУ, СПУ і БЮТ). Блокування роботи парламенту тривало. Тож на вимогу двох фракцій Володимир Литвин був змушений оголосити перерву для консультацій.

Після перерви, яка затягнулася на півтори години, Голова Верховної Ради Володимир Литвин оприлюднив таку пропозицію: доручити парламентським комітетам з питань законодавчого забезпечення, правоохоронної діяльності та боротьби з організованою злочинністю і корупцією підготувати матеріали стосовно подій, пов'язаних із зривом з'їзду «Нашої України» в Донецьку, та заслухати це питання о 18.30 на розширеному засіданні погоджувальної ради за участю міністрів внутрішніх справ, освіти та Голови СБУ. Проте представники «Нашої України» продовжували блокувати трибуну, ніби жодних домовленостей досягнуто не було. Володимир Литвин достроково закрив пленарне засідання.

Юліана ШЕВЧУК.

Дружба і дамба

Після підписання протоколу про наміри між ВР Криму і Законодавчими зборами Краснодарського краю, який передбачає до кінця року в рамках угоди про співробітництво між кримськими та кубанськими депутатами розробити план діяльності спільної робочої групи, свій візит офіційна делегація кубанців завершила в уряді автономії.

Підписано й протокол до угоди про «вікна» спрощеного перетину державного кордону в районі Керченської протоки: «Порт-Крим» — «Порт-Кавказ». Було вирішено відновити переговори і конкретну пророзку проектів створення надійного транспортного коридору між Кримом і Таманню.

На прес-конференції політичну тональність колишніх різких висловлювань губернатора Кубані Олександра Ткачова ніби підмінили. Тузлу він назвав «відносно спірною територією», «її державна приналежність — це компетенція федеральної влади і відповідно українських колег цього ж рівня»; згадав, що в нього мама українка, батько — із запорізьких козаків, і зазначив: «ні в російського президента, ні у керівництва Краснодарського краю немає жодних політичних амбіцій,.. провокацій на кордоні не буде, в адміністрації краю вистачить сил і авторитету, щоб не допустити зіткнення». Гість висловив переконаність у тому, що питання з островом Тузла «вирішиться з урахуванням інтересів Росії та України», а дамба в Керченській протоці може стати основою для будівництва транспортного переходу між Кримом і Таманню, в якому мають бути зацікавлені обидві країни-сусідки. Краснодарський губернатор пропонує пересвідчитися: чи витримає гребля зимову негоду, а тоді й сідати за стіл переговорів.

Сергій Куніцин нагадав своєму колезі, що цей проект міждержавний і рішення мають ухвалювати президенти і глави урядів, та висловив готовність передати кубанцям усі розрахунки інших вже прорахованих українцями видів транспортного коридору з урахуванням можливих пасажирських і товарних потоків.

Найближчим часом в Краснодарі буде відновлено постійне представництво автономії, а в Сімферополі таку структуру має створити російська сторона.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

«Неможливо жити у двох вимірах»

Неврегульованість ситуації навколо острова Коса Тузла не сприяє довірливості і завдає шкоди україно-російським відносинам. Про це, як **повідомляє «Інтерфакс-Україна»**, заявив в Астані в інтерв'ю журналістам Міністр закордонних справ України Костянтин Грищенко, що відвідав Казахстан з офіційним візитом.

«Наша принципова позиція така: для того, щоб співпрацювати в економічній сфері, треба, передусім, не спотикатися об такі питання», — сказав К. Грищенко. На спорудження сумно відомої дамби «було виділено кошти, які навряд чи можна знайти в будь-якому регіональному бюджеті», — зазначив він і додав: якщо питання приналежності острова Коса Тузла не буде врегульовано, «виникає зовсім інша ситуація». «Неможливо жити одночасно у двох вимірах — співробітництва в економіці і серйозних розбіжностей з політичних питань. Наші зусилля концентруються на тому, щоб зняти цю тему як проблему, і тоді зможемо повернутися до того, що є основою відносин між двома братніми народами — це розвиток економіки, культури, наших зв'язків на всіх рівнях», — сказав він.

Глава МЗС Казахстану Касимжомарт Токаєв після зустрічі зі своїм українським колегою зазначив, що офіційна Астана, як і раніше, розраховує на участь України в реалізації угоди про Єдиний економічний простір, «тим більше, що в самій концепції закладено принципи різношвидкісної і різнорівневої інтеграції».

Розкол в ім'я компромісу?

Після того, як глава парламенту достроково закрив денне засідання, імпровізовані прес-конференції провели координатор парламентської більшості Степан Гавриш та лідери опозиційних фракцій.

Степан ГАВРИШ, координатор парламентської більшості:

— У цій ситуації найскладніше Голові Верховної Ради, який робить відчайдушні спроби зберегти український парламент зразка 2002 року. На сьогодні припинення В. Литвином сесії є певним викликом для всіх депутатів, щоб ми зрозуміли важливість парламентаризму для засад демократичного розвитку української держави. Як розвиватимуться події, сказати важко, бо, здавалося б, абсолютно вмотивований компроміс — заслухати силовиків на вечірньому засіданні керівників фракцій і профільних комітетів — не знайшов відповіді. Як і те, щоб доручити вивчити це питання об'єднаній робочій групі профільних комітетів, які відповідають за співпрацю із силовими структурами.

Гадаю, шукати компроміс буде дедалі складніше. Треба взяти відповідальність за те, що події у парламенті можуть призвести до розколу в громадянському суспільстві, коли одна частина українського народу матиме претензії до іншої. Треба зупинитися, підписати внутрішній договір, що парламент виконує свої регламентні функції в ім'я розвитку демократії.

Олександр МОРОЗ, лідер фракції СПУ:

— Ми блокуємо роботу парламенту не тому, що нам цього хочеться, а навпаки. Але сьогодні заблоковано об'єктивну інформацію з приводу того, що відбулося в Донецьку, Львові та інших містах України. Сьогодні правоохоронці стали виконавцями волі кримінальних структур. Тому вимагаємо, щоб силові міністри поінформували Верховну Раду, а вона — визначилася, як діяти далі.

Віктор ЮЩЕНКО, лідер фракції «Наша Україна»:

— Те, що відбулося в Донецьку, один з епізодів того, що може стати в майбутньому ключовим сценарієм розвитку політичних подій в Україні. Наш основний крок сьогодні — продемонструвати, що ті безчинства, які кояться за вказівкою з Банкової, ті конфлікти, які привнесено до парламенту, ведуть країну до драматичних подій. Ми не хочемо блокувати законотворчий процес у парламенті, а лише наполягаємо на публічному розгляді у ВР того, що відбулося в Донецьку, щоб не допустити повторення в інших регіонах.

Юлія ТИМОШЕНКО, лідер фракції БЮТ:

— Провокація в Донецькій області має декілька завдань. Одне з них — роз'єднати більш-менш толерантні стосунки, які склалися між урядом і опозицією. Ще одне завдання — скомпрометувати і дестабілізувати роботу Верховної Ради. Саме з Банкової спрогнозували ввести парламент у кризу і не дати можливості йому працювати. А під це провести кадрові зміни у керівництві ВР і профільних комітетів.

Записала Юліана ШЕВЧУК.

Спроба «тихого» перевороту

*Голова Національної спілки письменників України **Володимир ЯВОРІВСЬКИЙ** провів прес-конференцію. Він повідомив журналістів про спробу «тихого» перевороту в НСПУ, тобто заочного усунення його з посади, а також про події, пов'язані зі спробою в ніч з 2 на 3 листопада силового захоплення приміщення Спілки.*

Фото Віктора ПОБЕДИНСЬКОГО (УНІАН).

В. Яворівський висловив обурення з приводу цих дій, назвав їх незаконними і провокаційними, а відповідальність за вчинене поклав на адміністрацію Президента та її главу Віктора Медведчука.

З гострою критикою на адресу організаторів та виконавців перевороту виступили голова Асоціації українських письменників Тарас Федюк, голова ПЕН-клубу Євген Сверстюк, народний депутат України Павло Мовчан та інші.

У заяві спільного засідання президії ради НСПУ та ради Київської організації Спілки, зокрема, йдеться: «29 жовтня ц. р. у санаторії адміністрації Президента в Пущі-Озерній відбулося інспіроване владою зібрання групи письменників, мета якого — розкол, а в перспективі й руйнування Національної спілки письменників України». І далі: «Ніхто не може змінити керівництво Спілки, якщо такого рішення не прийме її повноважний з'їзд. Ніхто не повинен переступати закон і мораль. Президія не визнає збори групи письменників з'їздом НСПУ. А отже, не визнає їх рішення, як такі, що суперечать чинному статуту НСПУ».

У рішенні президії НСПУ від 30 жовтня зазначено: «Група письменників, яких зібрала адміністрація Президента в Пущі-Озерній 29.10.03 року, не мала ні законних, ні статутних прав вносити поправки до статуту НСПУ та переобирати легітимне керівництво НСПУ. На це уповноважений лише з'їзд НСПУ». І — застереження: «Президія закликає письменників, які брали участь у так званих зборах 29.10.03 року, визначитися зі своїм подальшим членством у НСПУ».

Іван ДМИТРЕНКО.

ПОЛІТ-ФОРМАЦІЯ

Перша ластівка

Сьогодні, 5 листопада, Конституційний Суд України оприлюднить висновок щодо відповідності проекту Закону України «Про внесення змін до Конституції України» ст. 157 Основного Закону держави, повідомила прес-служба КСУ.

Йдеться про законопроект, поданий 161 народним депутатом України (А. С. Матвієнком, В. Л. Мусіякою, А. І. Мартинюком, О. О. Морозом, Ю. Г. Ключковським та іншими), який направлено до Конституційного Суду главою парламенту.

Суддя-доповідач у справі Володимир Шаповал.

Загроза світовій безпеці — Ізраїль, США...

У 15 країнах Євросоюзу за дорученням Єврокомісії було проведено соцопитування. Агентство Геллап запропонувало респондентам оцінити рівень загрози світовій безпеці, що походить від тієї чи іншої країни. Результат — сенсаційний. 59 відсотків опитаних поставили на перше місце Ізраїль. Друге (з 53 відсотками) поділили США, Іран та Північна Корея.

Опитування мало назву «Ірак і мир в усьому світі». І більшість запитань в анкеті стосувалися саме Іраку. Проте ця країна опинилася лише на четвертому місці за рівнем загрози світовій стабільності. На думку європейців, країни так званої американської вісі зла становлять значно меншу безпеку для миру, ніж США. Потрапила до списку і Росія, посівши 13-те місце. А загалом у списку «небезпечних» 15 країн: Ізраїль, США, Іран, КНДР, Ірак, Афганістан, Пакистан, Сирія, Лівія, Саудівська Аравія, Китай, Росія, Сомалі і власне ЄС.

Смертельний наїзд

Минулої неділі пізно ввечері у Голосіївському районі Києва (Столичне шосе) народний депутат Леонід Черновецький, який керував службовим автомобілем «Мерседес», скоїв наїзд на 20-річного мешканця Полтавської області.

Як **повідомили «ГУ» в Центрі громадських зв'язків Головного управління МВС України в Києві**, чоловік переходив проїжджу частину в недозволеному місці і від отриманих травм загинув на місці пригоди. Деякі ЗМІ вже подали інформацію про те, що порушник був у нетверезому стані і з'явився перед машиною праворуч, отже, часу для маневрів у водія просто не було. Державтоінспекція, яка нині з'ясовує всі деталі ДТП, не змогла ні спростувати, ні підтвердити цю інформацію. А в пресслужбі народного депутата відмовилися коментувати «своє і чуже горе».

ОФІЦІЙНО

ПОСТАНОВА Верховної Ради України

Про внесення змін до Регламенту Верховної Ради України

Верховна Рада України **постановляє**:

I. Внести до Регламенту Верховної Ради України, затвердженого Постановою Верховної Ради України від 27 липня 1994 року № 129/94-ВР, такі зміни:

1. У частині четвертій статті 2.5.2 слова "у вівторок" та "у середу" замінити відповідно словами "у середу" та "у п'ятницю".

2. У частині другій статті 3.2.1 слова "один раз на тиждень щочетверга "замінити словами "двічі на тиждень щовівторка (за винятком днів проведення "Дня Уряду України" у Верховній Раді України, що припадають на тиждень, передбачений календарним планом для роботи у комітетах) та щочетверга".

II. Ця Постанова набирає чинності з дня її прийняття.

Голова Верховної Ради України В. ЛИТВИН

м. Київ,
23 жовтня 2003 року.
№ 1236-IV.

КОНКУРСИ

«Тобі, мій краю!»

Під такою назвою на Одещині проведено перший обласний конкурс юних літераторів. У ньому взяли участь близько 300 школярів віком від 8 до 17 років. Ініціатором став голова облдержадміністрації Сергій Гриневецький, він також подбав про кошти на проведення заходу і для відзначення переможців. Сказав так: «Таланти треба помічати, заохочувати і ростити».

Журі конкурсу, до складу якого ввійшли письменники і педагоги, розглянувши подані прозові й поетичні твори, Гран-прі та грошову премію в розмірі 300 гривень присудило десятикласниці Фрунзівської загальноосвітньої школи Інні Короій. Серед відзначених також Олександра Підгірна та Ганна Осадчук із Одеси, Інна Зарічук із Великомихайлівського району, Катерина Єрська із Вилкового, Інна Квасивка із Іванівського району, інші юні поети та прозаїки Причорномор'я.

В Одеському літературному музеї відбувся форум молодих талантів. На ньому презентовано збірку творів більш як 50 учасників обласного конкурсу.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Миколаївському палацу творчості учнів виповнилося 80 років. За цей час театральне й хорове мистецтво, музику тут опановували представники кількох поколінь. Нині в палаці працює 217 гуртків і студій, у восьми школах міста створено філії.

На знімку: святкування ювілею.

Фото Олександра КРЕМКА (Укрінформ).

Квадратура круга

ФАСАДИ І ЗАДВІРКИ

*Сталося. Людину, активну діяльність котрої у столичному містобудуванні останніми роками піддавали немилосердній критиці культурна громадськість і рядові кияни, звільнено з займаної посади. Головним архітектором Києва рішенням Київради затверджено заслуженого архітектора України **Василя ПРИСЯЖНЮКА.** До того ж депутатський корпус столиці підвищив статус першої особи, відповідальної за розвиток міста: Василя Федоровича водночас призначено заступником міського голови Олександра Омельченка.*

Що очікує столицю України найближчим часом? Які зміни відбудуться в ідеології столичного містобудування? Які критерії в архітектурній творчості сповідує новий головний містобудівник столиці? Які перспективи відкриває суміщення двох посад? Ці й інші наболілі питання стали темою бесіди нашого кореспондента з новим головним архітектором Києва.

— Василю Федоровичу, не казатимемо сьогодні про завершені об'єкти на кшталт майдану Незалежності чи Метрограду, що викликали свого часу гострі дискусії у ЗМІ. Що зроблено, те зроблено. Але от на зустріч з вами я через автомобільну пробку спізнився на 20 хвилин. Як кажуть, на власній шкурі відчув результати містобудівної ідеології вашого попередника. Чи і надалі історичний центр Києва перетворюватимуть на такий собі український Чикаго, тепер уже під вашим керівництвом?

— Якщо ви про конкретно мої наміри, то моє завдання як головного архітектора — виконати затверджений Київрадою генеральний план розвитку столиці. Дякувати Богові, він зрештою з'явився. Інтенсивну забудову центру можна пояснити цілою низкою об'єктивних чинників. Насамперед привабливістю ділянок для інвестора...

— Саме так! У киян склалася усталена думка, що наше місто сьогодні розпродають оптом і вроздріб. І що найсумніше, у його історичній частині, котра, як відомо, становить усього лише вісім відсотків площі столиці!

— Правовий нігілізм у містобудуванні — це окрема тема. Архітектори, по суті, виконують замовлення, коли інвестором-забудовником пройдено всі підготовчі етапи: від відведення земельної ділянки до затвердження архітектурно-проектного завдання. Хоча проблема, безумовно, є. Лежить вона в площині соціальної моральності тих, хто підписує і готує на затвердження Київради відповідні документи.

Останніми роками своєї діяльності в Держбуді я безпосередньо брав участь у підготовці законів України, що регламентують містобудівну і архітектурну діяльність. І з повною відповідальністю можу сказати, що вітчизняне законодавство орієнтоване на створення гуманного середовища проживання. Це, якщо хочете, кредо, яким я керуватимуся як головний архітектор столиці.

(Закінчення на 5-й стор.).

Довідка

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Василь Федорович ПРИСЯЖНЮК народився 20.02. 1944 р. у селі Вирля Баранівського району Житомирської області. 1971 року закінчив Київський інженерно-будівельний інститут за фахом архітектура. Свою професійну кар'єру почав з посади інженера-архітектора в Житомирі, у філії інституту «Діпроцивілбуд». Уже через шість років призначений на посаду головного архітектора Житомира. У столиці живе і працює з 1983 року.

Розпорядженням Київської держадміністрації № 280 від 16.10.2003 р. призначений заступником київського міського голови з питань здійснення повноважень самоврядування — начальником Головного управління містобудування, архітектури і дизайну міського середовища Києва.

Творчі досягнення В. Присяжнюка двічі відзначалися державними преміями в галузі архітектури — в 1993-му і 2003 роках.

ФОТОФАКТ

У столичному готелі «Україна» виникла пожежа у вентиляційній шахті ресторану. Причиною стало загоряння жирових відкладень.

На знімку: пожежник повідомляє про ліквідацію вогню.

Фото Віктора ПОБЕДИНСЬКОГО (УНІАН).

ТЕНДЕНЦІЇ

Пекарі підраховують збитки

Регіональна асоціація «Запорізький коровай» звернулася до голови облдержадміністрації Володимира Березовського із проханням скасувати розпорядження про регулювання цін на хліб.

Підприємства хлібопекарської галузі області потерпають від збитків. Зростання цін на продовольче зерно (вже 1200 гривень за тонну), а також розрахунки за надані банківські позики призвели до значного підвищення собівартості хліба. Так, за нинішнього регулювання цін на хліб рентабельність випікання двох його сортів на Запорізькому хлібозаводі № 3 — «Запорізького» та «Дарницького нового» становить відповідно мінус 14 і мінус 22 відсотки. Триматися на плаву підприємству поки що дає змогу виробництво продукції, на яку не поширюється адміністративний диктат. А Мелітопольський комбінат уже кілька місяців працює з мінусовою рентабельністю. У вересні його збитки становили 47 тисяч гривень. Подібна ситуація і на інших підприємствах галузі. Розв'язання проблеми пекарі вбачають у підвищенні цін на хліб мінімум на 20—25 відсотків.

Олександр АБЛІЦОВ.

Запорізька область.

Знову за хліб гроші...

Пекарі Дніпропетровська вимагають від обласної держадміністрації «відпустити» ціни на хлібобулочні вироби. Цінові обмеження запроваджено в регіоні три місяці тому. Сьогодні цей крок призвів до ситуації, коли хліб вигідніше не випікати зовсім. Хлібозаводи прямо заявляють, що вони на межі зупинки. Щоденно кожне підприємство асоціації «Дніпрохліб» зазнає збитків у сумі від 50 до 100 тисяч гривень. Втрати, скажімо, ВАТ «Золотий колос» уже сягнули 1 мільйона 320 тисяч гривень.

Десятивідсоткова рентабельність, як заявила голова правління ВАТ «Золотий колос» Антоніна Власенко, означатиме, що хліб нині в роздрібній торгівлі має подорожчати вдвічі (днями ціни зросли на 30 відсотків). Тож буханець у Дніпропетровську коштуватиме повні дві гривні і навіть більше.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

Хорошого багато не буває

ТУРНІРИ

Тому ми й вирішили провести і другий турнір з футзалу (міні-футболу) на призи «Голосу України». Тим більше, що нашим колегам з інших столичних редакцій і телеканалів, котрі не байдужі до шкіряного м'яча, дуже сподобався перший турнір.

Нагадаємо, він відбувся взимку нинішнього року. У фіналі тоді зустрілися команди «Голосу України» та телеканалу «Інтер». Гра була гостра і безкомпромісна. Якщо відверто, то обидва колективи заслуговували на перше місце. Але то був саме той випадок, коли рідні стіни допомагали.

І от новий старт. Події знову розгортатимуться в нашому затишному редакційному спортзалі. Боротьбу за першість вестимуть вісім команд, які розподілені на дві групи. Потім відбудуться стикові зустрічі. Пропонуємо склад учасників нинішнього турніру: команди телеканалів — «Інтер», «1+1», «Новий», ICTV, НВО «Поверхность», редакцій газет — «Український футбол», «Команда» та «Голос України».

Отже, ласкаво просимо учасників! А читачам пропонуємо стежити за нашими повідомленнями. Про перебіг змагання ми інформуватимемо вас оперативно. Сподіватимемося, що так чинитимуть і наші колеги — учасники турніру.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ,
спортивний оглядач «Голосу України».

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

На знімку: атакує срібний призер попереднього турніру — команда телеканалу «Інтер».

ПАМ'ЯТЬ

Мужності, стійкості, вірності комсомольській

Ці слова викарбувано на пам'ятнику комсомольцям — героям оборони Севастополя в 1941—1942 роках. Монумент було урочисто відкрито у сквері на вулиці Леніна 40 років тому — 29 жовтня 1963 року. На початку шістдесятих у місті оголосили конкурс на кращий ескізний проект монумента, який виграв комсомолець Станіслав Чиж, що тільки-но відслужив строкову службу на флоті. Двічі його проект розглядали в Києві на республіканській раді з монументальної скульптури, поки затвердили доопрацьований варіант. (А всього їх було аж тринадцять).

Фото автора.

Цей пам'ятник будували на гроші, зароблені комсомольцями міста, і найвагоміша була лепта комсомольської організації «Севморзаводу». Виконано його не з бронзи, як думає багато хто, а зі спеціальної пластмаси. Частина монумента з бронзи вже була готова, коли Микита Хрущов своїм розпорядженням з метою економії заборонив використовувати цей метал для виготовлення пам'ятників. І все довелося починати наново. Дивишся на цю монументальну скульптуру, і важко повірити, що її автору було лише 23 роки. Сьогодні Станіслав Чиж — скульптор зі світовим ім'ям.

Щороку в день народження комсомолу біля підніжжя пам'ятника збираються комсомольці всіх поколінь, щоб ушанувати пам'ять молодих захисників Севастополя. У день 85-річчя ВЛКСМ тут за традицією зібралися на мітинг ветерани, сучасні комсомольці (їх у місті небагато), представники різних молодіжних рухів. А потім відбувся смолоскиповий хід містом.

Світлана КАЛИНОВСЬКА.

Севастополь.

НАМІРИ

«Жива вода» хоче живих грошей

Проблема використання одного з найбільших багатств Закарпаття — родовищ мінеральних вод стала предметом обговорення на черговому засіданні колегії облдержадміністрації. Йшлося про те, що нині більше «живої води» використовують і оздоровниці, і заводи з її розливу, а на окремих з них середня зарплата сягнула 600 гривень. Збільшилися надходження до бюджету. За січень—вересень вони становлять майже 8 мільйонів гривень, тобто у півтора разу більше, ніж за відповідний період минулого року. Проте обсяг використання мінвод становить лише 18 відсотків дозволеного відбору. Тож галузь має солідні резерви. Для того, щоб їх використати повніше, потрібно залучати інвестиції. Сьогодні вони в основному капіталі заводів із розливу мінвод незначні — всього 300 тисяч доларів США. Попри те, що мінводи Закарпаття мають великий попит, їх експортовано за межі України всього на 500 тисяч гривень.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Ужгород.

Реанімують хімпідприємство

На Первомайському ДП «Хімпром» розпочала роботу комісія, покликана розробити заходи з виведення підприємства із затяжної кризи. Вчені, керівники підприємств хімічної галузі та економісти розроблятимуть програму повернення до життя найбільшого промислового велетня країни. На першому етапі належить оцінити реальні виробничі можливості «Хімпрому». Надалі вчені збираються визначити, яку продукцію в нинішніх умовах міг би випускати завод, і назвати потенційних інвесторів підприємства.

Микола КОСИЙ.

Харків.

АКТУАЛЬНО

У класі завелися миші. Комп'ютерні

Учні та вчителі Кугаєвецької середньої школи, що у Чемеровецькому районі, тепер зможуть освоїти сучасну комп'ютерну техніку. Народний депутат Адам Чикал подарував школі сучасний комп'ютерний клас. Щедрим дарунком зможуть скористатися і учні сусідніх сільських шкіл. Адже Кугаєвецький навчальний заклад ще раніше вважався базовим в освоєнні інформатики, бо мав кілька старих зразків ПК.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

«Акція 31.10», або Післямова до подій

РЕГІОН: ПОЛІТИЧНИЙ СПЕКТР

Обираючи місцем проведення всеукраїнського з'їзду «Нашої України» Донецьк, керівництво блоку сподівалося створити інформаційний привід для того, щоб про Віктора Ющенка заговорили на Сході. На минулих парламентських виборах «Наша Україна» в Донецькій області зібрала 2,7 відсотка голосів донеччан — менше, ніж у будь-якому іншому регіоні. Якщо вірити офіційній цифрі, популярність Ющенка в шахтарському краї така низька, що черговий приїзд пройшов би непоміченим для більшості мешканців області. Однак дії противників лідера «НУ» виявилися, м'яко кажучи, не зовсім адекватні названим відсоткам. 31 жовтня тисячі людей кинули роботу і навчання, аби висловити свій протест проти приїзду лідера «Нашої України». А перебіг подій навколо з'їзду на три дні став топ-новиною у місцевих медіа.

За 5—6 годин до початку з'їзду зал палацу молоді «Юність», де мало відбутися засідання, заповнився молодими людьми, до того ж, незважаючи на ранковий час, багато хто з них був нетверезий. Фойє закладу нагадувало щось середнє між нічним клубом і стадіоном: цигарковий дим, горілка, налита у пластикові стаканчики, розкладена на столах закуска, шматки газет і листівок під ногами. У парку навколо «Юності» очікували автобуси із табличками «Пропуск. Акція 31.10»: пікетувальників привезли з усіх куточків області. Із динаміків лунали марші радянських часів, які переривалися скандуваннями диктора: «Нашизм в Донбассе не пройдет!» Загалом всередині палацу і поблизу нього налічувалося до семи тисяч учасників. Прихильники Ющенка і делегати з'їзду опинилися в меншості. В агітаторів від «Нашої України», які проходили повз пікетувальників, летіли сирі яйця.

Натовп із гаслами «Ющенку потрібен Донбас, а Донбасу Ющенко не потрібен» вирував і на площі перед обласною держадміністрацією та біля аеропорту. На центральних вулицях міста за одну ніч з'явилися бігборди, головним «героєм» яких став лідер «Нашої України». Найцинічнішим виявився плакат, де Ющенка було зображено у формі есесівця зі свастикою. Близько одинадцятої ранку у п'ятницю стало відомо: з'їзд вирішено відмінити, але Віктор Ющенко до Донецька таки прилетить. В аеропорту на лідера блоку, групу народних депутатів і активістів «НУ», на журналістів і представників іноземних посольств чекали заварені ворота на виході до міста і закритий зал для офіційних делегацій. Аби потрапити до автобуса, депутати почали збивати замок. Пізніше прес-служба обласної ради заявила, що депутати трощили обласну комунальну власність і збиралися скористатися виходом через VIP-зал, не замовивши і не оплативши цю послугу попередньо.

На зустрічі із головою обласної держадміністрації Анатолієм Близнюком і головою обласної ради Борисом Колесниковим «нашоукраїнці» обурювалися і блокуванням в аеропорту, і провокаційними гаслами і бігбордами, і безладдям у палаці «Юність». За словами народних депутатів, заради участі в антиющенківських акціях студентів знімали з занять, базарним торговцям обіцяли звільнення на три дні від ринкового збору, а мешканцям віддалених міст — 40 гривень «добових». Хоча далися ці блага нелегко: пікети стояли вісім годин за нульової температури!

Голова Донецької обласної держадміністрації Анатолій Близнюк заперечив причетність влади до того, що сталося: «Я запитав у молодих людей: чого ви прийшли? Подивитися на Ющенка, посміхуватися з ним». У свою чергу лідер «Нашої України» продемонстрував документ, виданий в адміністрації Президента, де містяться прямі вказівки владі до перешкоджання форумам демократичних сил у регіонах. Водночас народний депутат Микола Томенко пов'язує організацію акцій протесту проти приїзду Ющенка з Прем'єр-міністром Віктором Януковичем: за словами депутата, образливі бігборди виготовила фірма «Плазма», до якої причетний син голови уряду.

— Б'ють народних депутатів, не пускають до зали, когось пробують насильницьким методом частувати горілкою, хтось по всьому місту розвішує антиконституційні бігборди, — сказав Віктор Ющенко. — Чи треба прокуророві день, щоб дати правову оцінку того, що висить? Але він цього не робить. Тому що в цій країні один прокурор і один суддя.

Після досить гострого діалогу з обласною владою (керівників якої зачепив епітет «холуї», виданий лідером «Нашої України») Віктор Ющенко провів зустріч зі своїми прихильниками просто неба.

Спостерігачі відзначають, що репетиція президентських виборів відбулася в Донецьку рівно за рік до голосування. Дехто жахається, уявляючи, з яким натхненням гратимуть «актори» під час прем'єри «акції 31.10». «Наш Донбасс — он всех сильней!» — десятки разів лунало на майдані. Того дня в Донецьку демонстрували силу. Чи слабкість?

Ліна КУЩ.

Донецьк.

ФОТОФАКТ

На знімку: учасники акції, спрямованої проти проведення в Донецьку з'їзду політичного блоку «Наша Україна», перед будинком палацу «Юність».

Фото УНІАН.

Пейзаж після битви

АНАЛІЗ. ПРОГНОЗ

Репетиція президентських виборів. Таку характеристику отримали події в Донецьку 31 жовтня, де блок «Наша Україна» планував провести свій з'їзд. Напевне, політичні технологи Віктора Ющенка прагнули проголосити похід за найвищою посадою в державі за рік до виборів саме у столиці шахтарського краю. Можна, звичайно, сперечатися щодо випадковості вибору дати проведення форуму націонал-демократів. Однак треба визнати: такого інформаційного середовища на даному етапі не вдалося створити ані владі, ані найбільшим опозиціонерам, до яких, за всього бажання, ми не можемо зарахувати «нашоукраїнців». Понад те, на задній план відступили інші не менш резонансні події, які можуть мати вплив на розвиток процесів. І не лише пов'язаних з майбутніми виборами Президента України. А, можливо, й передусім на виборчі перегони за посаду глави держави.

Прогнозована відставка

Проте, на наш погляд, Віктор Ющенко і його соратники надто рано повірили у власний успіх. Вони не звертають уваги на ходи владної еліти, лише зрідка коментують їх. Однак нічого не можна скидати з рахунку. Тим паче відставку Святослава Піскуна з посади Генерального прокурора України. Зрозуміло, можна по-різному ставитися до цієї постаті, яка обіймала найвищу посаду в наглядовому органі. Як і до його кроків в іпостасі головного законника країни. До спроб притягти до кримінальної відповідальності народного депутата України Юлію Тимошенко, до арешту високопоставленого міліцейського генерала у резонансній «справі Георгія Гонгадзе».

Однак постійна присутність Святослава Піскуна в інформаційному просторі пояснювалася доволі просто: на нього почалося «полювання» за допомогою Координаційного комітету з питань боротьби з організованою злочинністю та корупцією при Президентові України. Проте, на нашу думку, Генеральному не пощастило з однієї причини: його крісло стало розмінною монетою у маневрах різних провладних політичних сил.

Ні для кого не секрет, що з приходом у прем'єрське крісло Віктора Януковича «донецькі» націлилися і на головне крісло у будинку на вулиці Різницькій. Уже торік називали конкретне прізвище того, хто міг у нього сісти. А цього року плани «донів» збіглися з інтересами об'єднаних соціал-демократів, які почали моделювати «кризові варіанти» суспільно-політичних процесів, оскільки, попри розстановку кадрів в областях, їхній лідер втрачав популярність в українському суспільстві. Отож затишшя не несло нічого хорошого у майбутньому для есдеків. Сьогодні серед претендентів на посаду Генерального прокурора країни називаються імена Ольги Коліньо, яку вважають креатурою об'єднаних есдеків, Першого заступника Голови Верховної Ради Геннадія Васильєва і одного із заступників Святослава Піскуна, який перевіряв правильність на «Ленінській кузні» угоди з продажу грекам військового корабля. Однак, на нашу думку, найбільше шансів сьогодні стати Генеральним прокурором має Геннадій Васильєв. І не тільки тому, що він обіймає посаду Першого заступника Голови ВР. Насамперед через те, що він вихідець із «системи» — до обрання у Верховну Раду тривалий час працював прокурором Донецької області. З другого боку, його призначення на цю посаду вигідне об'єднаним соціал-демократам.

Нова оксамитова революція

Нагадаю: нинішнє керівництво парламенту обиралося за «пакетним» принципом нинішніми «більшовиками». Призначення Геннадія Васильєва на нову посаду ламає цю конструкцію. Понад те, сьогодні припинив своє існування блок «Єдина Україна», який разом із соціал-демократами поділив крісла у президії сесійної зали. А якщо врахувати повне розлучення із СДПУ(о) заступника Голови Верховної Ради Олександра Зінченка, то тоді стає очевидним зацікавленість об'єднаних есдеків у призначенні Геннадія Васильєва Генеральним прокурором України — вони отримають повне право вимагати заміни свого колишнього колеги.

Мало того, вони зможуть спробувати розділити між представниками більшості й основні парламентські комітети. Симптоматично, що член фракції СДПУ(о) Анатолій Писаренко в інтерв'ю одному з видань наголосив, що парламентська більшість повинна знову повторити «оксамитову» революцію. Нагадаю: у 2000 році саме так відбулися перерозподілення посад у парламенті. І не лише у президії сесії, а й у комітетах.

Власне, не здивуюся, якщо невдовзі суспільство зіткнеться з парламентською кризою, яка може завершитися само- чи просто розпуском Верховної Ради нинішнього скликання. Принаймні розвиток подій може призвести до такого сценарію.

Узяття Донецька

Події 31 жовтня у Донецьку дехто може розцінити як перемогу блоку Віктора Ющенка. До його персони місцева влада зуміла прикувати погляди, поза сумнівом, усіх мешканців краю. І, напевне, у цьому протистоянні у нього збільшилася кількість тамтешніх прихильників. Але перемога ця, на мою думку, одноразова. Особливо, якщо спробувати спрогнозувати подальший розвиток подій з урахуванням ймовірного розпуску парламенту.

Передусім через те, що блок «Наша Україна» остаточно «побив горщики» з елітою шахтарського краю. Прем'єр-міністр Віктор Янукович уже висловив своє обурення звинуваченнями на його адресу. Мабуть, не у захваті від дій «Нашої України» й інші представники політичних і бізнесових структур шахтарського краю, які, до слова, могли сприяти блокові в майбутніх президентських перегонах, розкладаючи «яйця по різних кошиках». «Битва» за столицю шахтарського краю, ймовірно, ще більше зблизить «заклятих» друзів — «регіональників» та об'єднаних есдеків.

Відтепер можна стверджувати про те, що нині формуються приблизно рівні чотири політичні сили, які братимуть у президентських перегонах участь (зауважу, що йдеться не про ймовірних кандидатів, а партії і блоки): «Наша Україна», «Регіони України», Компартія, яку не можна поки що скидати з рахунку, та об'єднані соціал-демократи. І саме вони визначатимуть розвиток подій в українському політикумі. Ось таким насправді виявився підсумок «битви» за Донецьк. Отож сьогодні рано говорити про її переможця. Можливо, декому варто згадати, що у 1812 році Наполеон також захопив Москву, і наслідки вступу в «першопрестольну».

Володимир КОРОЛЮК.

АКЦЕНТИ

Прогнози не справдилися

Львівська громада урочисто відзначила 85-ту річницю проголошення Західно-Української Народної республіки.

У столиці Галицького краю відкрито меморіальну дошку на честь легендарної хорунжої Української Галицької армії Олени Степанів. На Личаківському кладовищі відбувся екуменічний молебень біля пам'ятника героям УГА і військового цвинтаря польських вояків. Спільна молитва над могилами колишніх «ворогів», що нині поряд спочивають вічним сном, стала акцентом нових історичних реалій.

Не здійснився жоден із «прогнозів» про ймовірне зіткнення учасників форуму демократичних сил, який відбувся у Львові, з провокаторами. Велотрек СКА, що під різними приводами був «не готовий» прийняти гостей, врешті-решт не став у пригоді. Бо він вміщує трохи більш як 4 тисячі осіб, а у форумі взяли участь 20 тисяч прихильників «Нашої України». Представники 20 районів області, ділових кіл, творчої інтелігенції, численних громадських організацій та народні депутати провели зібрання біля приміщення обласної ради.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

Народні депутати України — члени Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України, працівники секретаріату комітету висловлюють глибоке співчуття головному консультанту секретаріату Євтушенко Ніні Митрофанівні з приводу смерті її матері —

Терещук Марії Юхимівни.

Ми втратимо незалежність, якщо втратимо мову

ДУХОВНІСТЬ

Ці слова виголосив народний депутат України Геннадій Удовенко на Міжнародній науково-практичній конференції «Українознавство в розбудові громадянського суспільства в Україні», яка недавно відбулася в столиці нашої держави. Її ініціатор та організатор — Науково-дослідний інститут українознавства МОН України, який очолює відомий вчений і письменник, професор, академік Академії наук Вищої школи Петро Кононенко.

Значимість цієї події підтверджується і участю в ній народних депутатів України, представників Кабінету Міністрів України, видатних учених, представників багатьох країн світу. До учасників конференції звернувся з вітальним словом Прем'єр-міністр України Віктор Янукович.

На конференції розглядалося одне питання: українознавство в розбудові громадянського суспільства в Україні. Але широчінь поняття «громадянське суспільство» зачепила практично всі аспекти духовного, суспільного, політичного життя нинішньої України. Розглядалися історичні, теоретико-методологічні засади громадянського суспільства держави.

Ось лише окремі теми виступів: «Українознавство в розбудові громадянського суспільства в Україні» (П. Кононенко), «Культура в розвитку громадянського суспільства» (А. Толстоухов), «Україна вчора, сьогодні, завтра» (Д. Павличко), «Світове українство в розвитку українського суспільства» (А. Жуковський, Франція), «Шкільна рада в розвитку етнонаціональної самоідентифікації» (Є. Федоренко, США).

Ця конференція — знакова для України, відзначали її учасники. Бо ще ніколи так широко і різнобічно не розглядалися гострі проблеми, які виникають на шляху утвердження України як великої і незалежної держави.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

ФОТОФАКТ

Український музей у Нью-Йорку — одне із найкращих надбань українців у Сполучених Штатах. Він розповідає про внесок українського народу до скарбниці світової культури, має чудове зібрання експонатів народного мистецтва. Найближчим часом музей розташується в новому комплексі, який споруджують за допомогою української діаспори.

На знімку: експозиція Українського музею.

Фото Володимира ПЕСЛЯКА (Укрінформ).

Головне — порядок у домі

А ЯК У НИХ?

Недавно ми отримали листа від міських комунальних служб Мюнхена. На чотирьох сторінках з безліччю виділених шрифтом особливо важливих, на їхню думку, місць нам роз'яснювали, як і що ми маємо робити, а головне, чого в жодному разі не можна робити для дотримання порядку і спокою в будинку, де живемо.

Мої сусіди поверхом нижче відзначають день народження свого семирічного сина. Галас, музика, дитячі голоси, одне слово, все, що супроводжує подібні сімейні свята, до того ж, дитячі. Сусіди абсолютно спокійні і не висловлюють невдоволення. Тому, що приблизно за п'ять днів до цього мешканці нашого під'їзду довідалися про майбутню подію з оголошення на спеціально обладнаній для таких випадків дошці (і так у кожному будинку). Звучало воно оригінально: «Шановні сусіди! У суботу повз ваші двері пройдуть 25 пар ніг. Це гості нашого сина, його друзі, котрі прийдуть привітати його з днем народження. Заздалегідь просимо вибачити за можливі незручності».

Ось вам і правило перше: можеш здіймати галас, але попередь і вибачся.

З приводу галасу як основного порушника спокою мирних німецьких громадян, існує безліч попереджень: якщо у тебе в квартирі ремонт, то роботи можна виконувати лише з 8 ранку до 12 години дня, а потім ще з 15-ї до 18-ї. Це в будень, а в суботу теж у такі години, але до 17-ї. Займатися музикою або вмикати голосно магнітофон, телевізор чи радіо можна не пізніше 20 години вечора. До речі, дітям теж забороняється здіймати галас у зазначені години відпочинку (з 12-ї до третьої дня) на дитячих майданчиках на подвір'ї. Якщо ви знехтували ці попередження, то не дивуйтеся, коли на порозі вашої квартири раптом з'являться поліцейські. Це значить, що пильні сусіди краще вас засвоїли ці правила.

Виносити сміття з 21-ї до 7-ї години ранку теж не рекомендується, адже стукіт кришки бака може розбудити того мешканця, котрий рано вкладається спати, чи його дітей. Ось так!

Балкони в нашому будинку виглядають так, наче тут протягом усього літа проходить виставка квітів і декоративних рослин. Існує ціла галузь культивування балконних квітів, починаючи від спеціальної земляної суміші, шухляд і кріплень до послуг зі спеціального висадження квітів, щоб вони мали ту чи іншу форму.

І, звичайно, нічого на балконі ні влітку, ні взимку витрушувати не можна! Узагалі, чистити, вибивати килими чи одяг навіть у дворі тут не рекомендується. «Несіть у чищення!» — радять нам. А ціни там за послуги такі, що можна купити новий килимок чи, наприклад, куртку... Але і тут можна знайти вихід: у спеціальних магазинах є десятки засобів для чищення, прання, видалення пилу, як мовиться, «внутрішньоквартирним» способом.

До речі, про прання. Особисто в мене є пральна машина, але багато моїх сусідів прекрасно обходяться без неї. Адже в нашому будинку, як і в багатьох інших, у підвальному приміщенні є спеціальні міні-пральні — кімнати, де встановлено пару пральних і стільки ж сушильних машин. Треба випрати — запишись на певний день і годину, опускай монету і пери для свого задоволення!

Фото Анатолія МАРЦИНОВСЬКОГО.

Тут же, у підвалі, у кожного є свій невеликий сарайчик по-нашому, а для німців — «келлер». І знайте, що порядок там має бути кращий, ніж у вашій квартирі. Інакше можна і на штраф нарватися. Там же, у підвалі, — дві спеціальні кімнати для особистих велосипедів. Але в жодному разі не можна притягти їх сюди брудними! І якщо врахувати, що велосипедів великих, середніх і маленьких тут у кожного «по штуці», а то й більше, то ці приміщення завжди забиті велотехнікою.

Велика увага, і це зазначено в правилах, приділяється пожежній безпеці. Нічого зайвого на балконах, у «келлерах», у підвальних переходах і на сходових майданчиках.

Про останні скажу окремо. З першого до останнього поверху ці майданчики просторі, чисті, на кожному — квіти. У ліфті неодмінно є дзеркало. І всюди чистота, яка залежить від доглядача будинку — «хаузмайстра». Спостерігаючи за його роботою, я дивуюся, як він усе встигає! Виводить сміттєві баки до дороги, прибирає під'їзди, миє скляні двері і постійно бореться узимку зі снігом, восени з опалим листям. Але «хаузмайстер» не лише чистильник, прибиральник і садівник. Він повністю відповідає за все, що відбувається в будинку. З нього питають і за той галас, і за порядок у всіх громадських куточках будинку і на дитячому майданчику, і за роботу пральних агрегатів (недарма у нього в будинку дві слюсарні майстерні).

Отже, погоду в німецькому будинку, як ви зрозуміли, роблять не стільки за допомогою «парасольки», скільки виконуючи всі ті правила, які нам наказують міські комунальні служби. Що робити? Ми стараємося...

Неля ГЛУЗОВА.

Мюнхен.

ПРЕМ'ЄРА

«Аїда» підкорила Пекін

Постановка найзнаменитішої опери Джузеппе Верді «Аїда» у Пекіні стала (як, утім, майже все, що робиться в Піднебесній) наймасштабнішою з усіх раніше здійснених у рамках проекту організації спектаклю на відкритих майданчиках. Проект розпочали ще 1986 року. За ці 17 років виставу ставили, включаючи нинішню осінню постановку в Пекіні, всього 10 разів. Раніше оперою змогли насолодитися десятки тисяч глядачів в Австралії, Німеччині, Швейцарії, Італії, Канаді, Єгипті й у тому-таки Китаї — в листопаді 2000 року в Шанхаї. Теплий прийом китайських глядачів, які щиро захоплені світовою класичною музикою, у поєднанні з величезними організаційними можливостями, запросили авторів світового проекту в Китай повторно. І вони не прогадали. 80-тисячний стадіон не зміг уmістити всіх бажаючих насолодитися цим незабутнім видовищем: сценічний майданчик 6200 кв. м., 40-метрова піраміда і 32-метровий сфінкс, більш як чотири тисячі учасників (у єгипетських солдатів чудово перевтілилися воїни Народно-визвольної армії Китаю), феєрверки, кораблі, живі коні, слони і верблюди...

Задоволення обійшлося місцевим улаштовувачам у 30 мільйонів юанів (більш як 3,6 млн. дол.), на оформлення однієї лише сцени, де виросло понад тисячу тонн металоконструкцій, було витрачено більш ніж п'ять мільйонів юанів. Ціна квитків коливалася від 80 (9,66 дол.) до 6000 (217 дол.) юанів.

Древню єгипетську казку розповіла пекінському глядачеві міжнародна трупа, у складі якої італійці, угорка, росіянка, болгарин. Примітно, що виконавиця однієї із заголовних ролей — Аїди — Георгіна Фон Бенза, яка нині громадянка Угорщини, народилася в українському містечку Береговому, закінчила музичне училище в Ужгороді, а потім Київську консерваторію. Ставши переможницею конкурсів вокалістів, співачка спочатку працювала в оперних театрах Лондона, Нью-Йорка. Мілана, зараз — прима Мюнхенської опери.

Китайсько-європейсько-американський центр культури і мистецтв пройнявся ідеєю наступного року порадувати феєричним дійством киян. Для організації вистави треба зовсім «небагато»: сценічний майданчик понад 6 тисяч кв. м., аудиторія не менш як 60 тисяч осіб на виставі, можливість розмістити багатометрові декорації і не менш як три тисячі учасників та понад 800 музикантів, наявність живих звірів. Ну і, звичайно, фінансове забезпечення усього цього неабиякого видовища українською стороною.

Ольга ТАНАСІЙЧУК,
власкор Укрінформу в Пекіні,
спеціально для «ГУ».

ФОТОФАКТ

У Карсон-Сіті (штат Невада, США) стартував Світовий чемпіонат бородатих та вусачів.

На фото АФП: німець Герхард Кнапп — дворазовий переможець чемпіонату.

Москву прикрасять співаючі ялинки

На Новий рік на центральних вулицях Москви з'являться співаючі святкові ялинки. Штучні «лісові красуні» заввишки до семи метрів переливатимуться всіма барвами веселки і награватимуть новорічні пісеньки, повідомили в комплексі міського господарства Москви. Крім того, місто прикрасять і традиційні «живі» ялинки. Цього року влада закупить по три ялини на кожний округ, ще вісім новорічних дерев здійматимуться в центрі Першопрестольної. Висота кожної «живої» ялинки становитиме не менш як 15 метрів. На Новий рік столичні жителі та гості міста вперше побачать ілюмінацію, встановлену на світлових опорах уздовж Калузької площі, площі Гагаріна, Братеївському і Велозаводському мостах, а також на дахах будинків на Ленінському проспекті, **передає ІТАР-ТАКС.**

Безстрокових прав не буде

Права водія в Європі в майбутньому будуть чинні тільки протягом визначеного терміну. Таку пропозицію внесено на обговорення комісії ЄС. Мета пропонованого комплексу заходів — до 2010 року вдвічі зменшити (з 40 тис. до 20 тис.) кількість жертв дорожньо-транспортних пригод.

Як конкретно здійснити процедуру заміни прав, мають вирішити національні уряди. Це, наприклад, може бути простий бюрократичний акт, що передбачає заміну документів і фотографії. А в деяких країнах водіям знову доведеться підтверджувати знання правил. Тих, хто вже має безстрокові права, нововведення не торкнеться.

На відміну від більшості держав ЄС у Німеччині, Франції, Австрії і Бельгії права водія безстрокові. У майбутньому права мають стандартизувати, замінивши тим самим 80 моделей, що є нині в Європі. Вони являтимуть собою пластикову картку з чипом, який зможуть зчитувати за допомогою спеціального приладу, **повідомляє «Німецька хвиля».**

Квадратура круга

ФАСАДИ І ЗАДВІРКИ

(Початок на 3-й стор.).

Адже як виникають конфлікти? Коли громадськість залишається осторонь від містобудівного процесу. Хоча законодавством прописано відповідну процедуру. Перед тим як документально оформляти новобудову в конкретному кварталі чи мікрорайоні, за законом треба оголосити про програму, що її намічено, відповідній громаді. Вислухати і обов'язково врахувати її думку ще на передпроектній стадії. Потім ознайомити громадян з архітектурно-проектним рішенням, коли ще можна внести в нього зміни, спрямовані саме на гуманізацію середовища проживання. І тільки потім приступати до будівництва. Одне слово, першочергове завдання нашого главку — домогтися чіткої роботи в правовому регламенті.

Потребу цього чудово розуміє міський голова столиці Олександр Омельченко. Тому статус головного архітектора піднято до рівня його заступника саме з питань самоврядування. Нам треба домогтися реального здійснення повноважень територіальних громад, передбачених чинним законодавством.

— Але, Василю Федоровичу, для Києва, де в містобудуванні от уже 10 років здійснюється політика ущільнення, це те саме, що розв'язати квадратуру круга!

— Аж ніяк. Я не вважаю, що політика ущільнення — істина в останній інстанції. Хоча ця тенденція викликана цілком об'єктивними причинами. Насамперед браком коштів у міській казні, потрібних для створення інженерної інфраструктури на нових майданчиках. Можна лише шкодувати, що саме з цієї причини до кінця не було здійснено проект перенесення ділової сфери столиці на лівий берег, у район станції метро «Лівобережна». Крім того, стрічковий, площинний розвиток Києва теж має свої межі, продиктовані гідрогеологічними умовами. Кількість придатних під забудову майданчиків щороку скорочується, як шагренева шкіра. Саме тому архітектори й інженери столиці освоюють висотне будівництво.

Нам, звичайно, ще далеко до містобудівної політики розущільнення, котру сьогодні, наприклад, здійснюють мешканці Берліна. Але справа не безнадійна. По-перше, генпланом передбачається винесення промислових об'єктів за межі центральної частини Києва. А це — сотні і тисячі гектарів, котрі фактично забезпечено інженерними мережами і комунікаціями. Приклад — на місці цехів заводу «Київкабель» сьогодні вже функціонують ділові й торговельні об'єкти. Буде ліквідовано промзону на Теличці. Унаслідок цього кияни й інвестори матимуть чудову територію для освоєння на березі Дніпра. По-друге, наш главк розробить місцеві правила забудови й облаштування території для кожного міського кварталу. І почнемо ми з центральної частини столиці. З тих самих восьми відсотків історико-культурної зони, про які ви згадували. Такі правила, безумовно, створюватимуть за безпосередньої участі громадськості, тобто цілком прозоро. Потім — затверджені Київрадою — вони стануть законом і для мешканців столиці, і для інвесторів. Так і розв'яжуть квадратуру круга в столичному містобудуванні. Інвестор заздалегідь знатиме, що і де він має право будувати, а що ні. За ним — право вибору.

— Інакше кажучи, як і у всіх європейських столицях, у Києві діятиме так званий зонінг?

— Безумовно.

— Василю Федоровичу, але ви самі наголосили, що наше законодавство вже сьогодні спрямоване на гуманізацію міського середовища проживання. Проте найчастіше приймають цілковито аморальні проектні рішення. Так, в одному із дворів на Володимирській звели висотку майже впритул до житлового будинку. Ще і всі балкони на ньому при цьому зрізали. Прикладів чимало. Багато фахівців і громадськість виступають проти проекту забудови Троїцької площі. Під загрозою — сад на вулиці Богомольця, посаджений його руками, ландшафти дніпровських схилів. Звідси і моє останнє запитання. Якщо архітектура — це мистецтво, як кажуть, музика, що застигла, то як оцінити подібні акорди, під якими стоять підписи конкретних архітекторів?

— Повторюю, рівень соціальної моральності столичних містобудівників — особлива розмова. Що стосується архітекторів. Кожний з них — художник. Диктувати йому творчі критерії і рішення ані я, як головний архітектор столиці, ані наш главк не вправі. Але проблема є. Як її вирішувати? Я переконаний, що треба підняти авторитет Національної спілки архітекторів, чия роль останніми роками значно знизилася. Від її активної діяльності залежить, якщо хочете, рівень корпоративної культури наших зодчих. Треба відродити національну академію архітектури, котру знищено при комуністах. І не як громадську організацію. Підняти на європейський рівень проведення творчих конкурсів. Адже Київ — це історичне і культурне надбання усієї світової громадськості. Але, погодиться, такі завдання не вирішують одразу.

Ігор НАУМЕНКО.

■ *Меморіал*

Пам'ять про загиблих

У Дніпропетровську закладено меморіальний музей холокосту єврейського народу. Семиповерхова споруда виросте тут поряд із синагогою «Золота троянда» та Єврейським общинним центром. Крім музейних експозицій, передбачені Зала пам'яті і конференц-зал, а також приміщення для науково-дослідницьких і просвітницьких осередків. Музей в пам'ять про шість мільйонів загиблих у другій світовій війні євреїв збираються побудувати менш ніж за два роки.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

■ *Акції*

Пробіглися

На два дні **в Миколаєві** зупинився всеукраїнський автопробіг «Молодь — за європейський вибір!». Це п'ятий за ліком автопробіг, покликаний привернути увагу до продукції вітчизняного виробництва.

Автомобільний «десант» у складі представників молодіжного уряду України, підприємств-виробників, засобів масової інформації ознайомився з роботою кращих підприємств Миколаївщини. А увечері організували видовищне шоу на Інгульському узвозі. Відбулася виставка автотранспорту, фестиваль автозвукового спорту і справжній стрит-рейсинг (гонки автомобілів вулицями міста на дистанцію 402 метри). У заходах взяло участь більш як дві тисячі молодих людей.

Подальший маршрут автопробігу пройде через Херсон, Кривий Ріг, Дніпропетровськ, Запоріжжя, Донецьк, Луганськ, Краматорськ, Харків, Суми і Полтаву.

Олена ІВАШКО.

Літопис з багатьма невідомими

Шість авторів кращих краєзнавчих книжок про історію Черкащини взяли участь у щорічному обласному конкурсі імені Михайла Максимовича.

«Нариси з історії Чигиринщини» Олександра Солодаря, «Село Сунки: жити й надіятися на краще» Петра Федоренка, «Лисянщина в особах» Миколи Бушина й інші роботи відзначено грамотами та дипломами Спілки краєзнавців Шевченкового краю. Лауреатом обласної краєзнавчої премії став історик з Кам'янки Олександр Шамрай. Його книжка «Їхній подвиг житиме у віках» — нове слово в дослідженні невідомих сторінок другої світової війни. Земляки — солдати і партизани, трудівники відбудови сплюндрованої землі — герої його теплих розповідей.

Лідія ТИТАРЕНКО.

■ *Фотофакт*

Американські медики оприлюднили цифри, які свідчать, що найпоширеніша хвороба в США — ожиріння. Через неправильне харчування і брак фізичного навантаження на цю хворобу слабує 65 відсотків дорослого населення. А близько 39 млн. американців такі товсті, що це є серйозною загрозою для їх здоров'я.

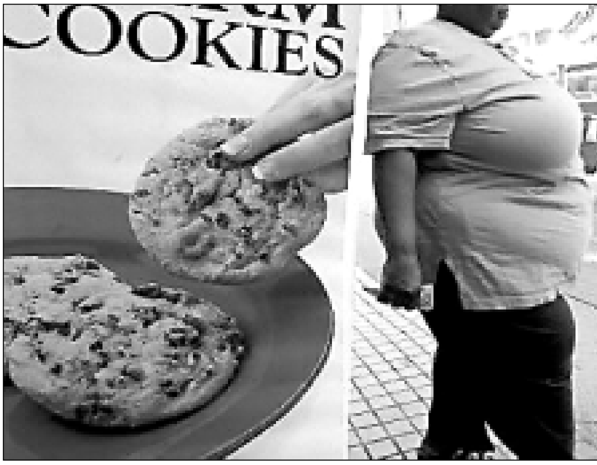

Фото АФП.

Разом зустрічаємо новий день

ДНІ «ГОЛОСУ УКРАЇНИ» НА ЛУГАНЩИНІ

На Луганщині люблять наголошувати, що саме їхній регіон першим зустрічає світанок нового дня України, тому і називають свою область світанком України. Декілька таких світанків разом з луганчанами зустріли і журналісти «Голосу України» під час проведення тут акції газети.

Нам пощастило з погодою — донбаські вітри зробили перепочинок, а ясне сонечко подовжило робочий день. Такий подарунок природи був для нас дуже важливий, бо він не тільки створював настрій, а й впливав на виконання насиченої програми.

Першою нашою аудиторією була дитяча — Луганський будинок дитини №2 **(на фото внизу праворуч)**. Про те, як проходила зустріч журналістів з вихованцями дитячого будинку, «Голос» уже розповідав в одному з попередніх номерів. Зокрема, у матеріалі йшлося про одну з вихованок дитбудинку, що зовсім крихіткою знайшли біля монастиря. Під час поїздок по області нам довелося ще не раз почути історію «найди», але вже з інших вуст, і навіть побачити той монастир, до порога якого в сумці з милостинею була підкинута дівчинка. Тому і назвали її — Монастирська Марія.

Міловський і Біловодський райони, де побували журналісти, ще з часів Катерини II займаються конярством. До речі, на коні-красені Циліндрі, переможці багатьох міжнародних дербі, що у роки революції 1917-го був вивезений зі Стрілецького кінного заводу, Врангель мріяв переможно в'їхати до Москви. Тільки зробити йому це не вдалося. На жаль, у свій час виведену на Міловщині стрілецьку породу коней у перші роки радянської влади зберегти не вдалося. Сьогодні вона безповоротно загублена, хоча міловські конезаводчики все-таки не втрачають надії на її повернення.

Утім, розмова з керівниками районів і кінних заводів стосувалася не так історії, як розвитку конярської галузі, племінної роботи. Поки що цим проблемам держава не приділяє належної уваги. Але в області не сидять склавши руки, а намагаються відродити колишню економіку таких господарств. Щоправда, без допомоги уряду країни зробити це дуже важко.

Журналісти парламентської газети також помітили і деякі успіхи в промисловому секторі економіки регіону. Побувавши на двох підприємствах — луганському заводі «Горизонт» **(на фото ліворуч)**, що виготовляє апарати і прилади для захисту людей під час аварій на шахтах та в інших екстремальних ситуаціях, а також на фірмі «Фагот» у Красному Лучі **(на фото внизу ліворуч)**, що десять років виробляє будівельні матеріали — ми на власні очі переконалися: продукція цих підприємств відома не тільки на внутрішньому ринку, а й затребувана за межами України.

Акція газети збіглася з періодом, коли народні депутати України, залишивши на деякий час сесійний зал Верховної Ради, працювали у своїх виборчих округах. Тому була можливість побачити їх за тією роботою, про яку, на жаль, не часто говорять з екранів телевізорів. Народний депутат України у 108-му виборчому окрузі, представник фракції «Регіони України» Людмила Кириченко, наприклад, зустрічалася з працівниками соціальної сфери. А народний депутат у 104-му окрузі Василь Надрага (депутатська група «Народний вибір») проводив свою акцію в Луганському будинку дитини. Народний депутат у 107-му окрузі Віктор Кириллов (ДГ «Народний вибір») допоміг організувати аудиторію читачів парламентської газети на заводі «Горизонт». Відчувається зацікавленість парламентаріїв у тім, щоб «Голос України» мав у Луганській області якнайбільше передплатників. Віктор Кириллов передплатив парламентське видання для всієї школи Краснодонського району і Ленінського району Луганська. Кілька безплатних передплат для ветеранів зробив і Василь Надрага.

Голові Луганської облради Віктору Тихонову личать фірмова футболка і кепка «Голосу України»

...Скрізь, де побували журналісти газети Верховної Ради, нам довелося чути слова: «Ми раді, що удостоїлися такої честі від парламентської газети «Голос України». Спасибі, що приїхали до нас із самого Києва!». Для людей була важлива наша увага. А якщо так — ми на правильному шляху.

Алла АНТИПОВА, Леонід БРОВЧЕНКО, Юліана ШЕВЧУК.
Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Словкурорт: для душі

Цей курорт унікальний. Знамениті слов'янські грязі та ропа, цілюща місцева мінеральна вода з бювету, найрізноманітніша сучасна медапаратура, чудодійне озеро Рінпе, висококваліфікований, привітний і уважний медперсонал — все це запорука вашого здоров'я.

— У трьох санаторіях «Ювілейний», «Донбас» та «Слов'янський», що розташовані на території курорту, — розповідає генеральний директор Слов'янського ЗАТ «Укрпрофоздоровниця» Віктор Яковленко, — тільки протягом дев'яти місяців цього року оздоровилося понад 10 тисяч осіб. Тут поліпшують своє здоров'я люди з хворобами периферійної нервової системи, з захворюваннями опорно-рухового апарату (артрози, артрити тощо), ті, що перенесли гострий інфаркт міокарда, з різними захворюваннями шлунка та кишкового тракту, простатиту та безпліддя у жінок. Навіть громадяни Туреччини, Ізраїлю, Росії приїздять до нас на лікування та відпочинок.

На Словкурорті для дітей, котрі постраждали внаслідок чорнобильської катастрофи, діє єдиний у державі Український республіканський центр реабілітації. Особливість центру — від-

новлення не тільки фізичного здоров'я підлітків, а й одночасне проведення медичної, педагогічної та психологічної реабілітації. Вже оздоровлено майже дев'ять тисяч школярів з Київської, Вінницької, Житомирської, Черкаської, Чернігівської, Луганської та Донецької областей.

Олекса ВАЩЕНКО.
Фото автора.

Донецька область.

СУСПІЛЬСТВО

ПЛАТНЕ ЗДОРОВ'Я У СФЕРІ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ

Грип наступає. Робіть щеплення, хто може!

Грип за його епідеміологічним охопленням можна вважати всенародною хворобою. Ця зима, на жаль, не буде винятком. Вірусологи прогнозують інтенсивний спалах захворювання, ініціатором якого стануть цього разу віруси типу А і В, а тріумфальний хід грипу, можливо, розпочнеться уже в другій половині листопада. Поодинокі спалахи захворюваності зафіксовано в Донецькій та Одеській областях.

В очікуванні цієї атаки лікарі не рекомендують покладатися на «а може». Найефективнішим способом запобігання хворобі залишається вакцинація. За даними медичної статистики, 90 відсоткам щеплених громадян удається уникнути лікарняного в період епідемії. На жаль, вітчизняна фармакологія не робить вакцин проти грипу. Для його профілактики використовують закордонні.

Всесвітня організація охорони здоров'я в цьому сезоні рекомендує вакцини на базі штампів вірусів грипу: Нова Коледонія\20\99\(HINI), А\Москва\10\99 або А\Панама\2007\99(H3N2), У\Гонконг\330\01 або Гонконг\1434\02.

Щеплення роблять у спеціальних маніпуляційних кабінетах. При цьому їх «убивча сила» стосовно вірусу виявляється не моментально після уколу. В дорослої людини захисні антитіла формуються через два тижні, а в дітей — через місяць після вакцинації. І ще. Спровокований щепленням імунітет діє протягом півроку. Лікарі рекомендують внутрім'язову профілактику грипу проводити щорічно, особливо людям із так званої групи ризику: пенсіонерам, особам з хронічними захворюваннями і т. д. Бо наслідки від захворювання на грип для них можуть бути найтрагічніші. У США, наприклад, щорічно внаслідок епідемії грипу помирають 40—60 тисяч осіб. У нашій країні, схоже, ця статистика засекречена на рівні Міноохорони здоров'я. У вітчизняних епідеміологічних бюлетенях кількість летальних випадків обчислюється десятками. При цьому до «чорного списку» грипу не потрапляють смерті за хронічними захворюваннями (серця, нирок, легень і т. д.), які спровокувала чи збільшила епідемія.

■ ■ ■

У контексті відсутності на практиці безплатної медичної допомоги у нас немає і безплатної профілактики захворюваності

■

На жаль, у контексті відсутності на практиці безплатної медичної допомоги (крім швидкої) у нас немає і безплатної профілактики захворюваності. Вакцинація грипу зазвичай проводиться за гроші населення.

Однак не всі громадяни можуть витратити на щеплення від 45 і більше гривень. Тому залишається протистояти майбутній атаці гонконгівського вірусу народними засобами — їсти побільше цибулі і часнику, не хвилюватися, робити зарядку і дотримуватися режиму дня.

Ну, а якщо ви все-таки не вберіглися і грип атакував вас високою температурою, не збивайте її. Це природна захисна реакція вашого організму проти вірусу. Не заважайте йому. При підвищеній температурі активізуються біохімічні й імунологічні реакції, підвищується синтез інтерферону — антивірусного білка, рухливість лімфоцитів, що прискорює процес ідентифікації і знищення вірусної інфекції.

Лікарі застерігають, що штучна боротьба з температурою нижче 39 градусів може спричинити різні ускладнення — пневмонію, бронхіт, плеврит і навіть менінгіт.

На ранній стадії хвороби не слід уживати ліки «швидкої допомоги» на зразок флюколда. Вони ліквідують симптоми (знижують температуру, знеболюють), але при цьому не борються із самим вірусом, що згодом може спричинити ускладнення.

Ольга ВІТЕР.

P.S. Міністр охорони здоров'я України Андрій Підаєв заявив, що уряд розглядає можливість виділення коштів для проведення масової вакцинації проти грипу. Чи не запізно?

ФОТОФАКТ

Нещодавно в Іраку фахівцями об'єднаного медичного пункту п'ятої окремої механізованої бригади (ОМБр), яка виконує миротворчі завдання у провінції Васіт, уперше було зроблено апендектомію (операцію з видалення апендициту) в польових умовах. Прооперований український миротворець, старший солдат Радік Новиков почувається добре.

На знімку: під час операції.

Фото Андрія ЛИСЕНКА.

ПРАВА ПАЦІЄНТІВ

Лікарні під наглядом

Законні права громадян на одержання медичної допомоги в Миколаївській області повною мірою не виконують. Такого висновку дійшли працівники органів прокуратури після проведених перевірок.

Як повідомила заступник начальника відділу нагляду за виконанням і застосуванням законів обласної прокуратури Аліна Жиганурова, мешканці деяких сіл Жовтневого району не можуть реалізувати своє право на кваліфіковану медико-санітарну допомогу, бо через неукомплектованість у чотирьох фельдшерсько-акушерських пунктах району немає фельдшерів. У деяких медичних установах області посадові особи допускають порушення законодавства про порядок використання бюджетних коштів. Наприклад, у Веселинівській центральній районній лікарні витрати на придбання матеріалів і ремонт на загальну суму 87 тис. грн. зроблено без проведення тендера.

Окремі медзаклади витрачають благодійні внески від громадян на потреби, що поза основною діяльністю установи. Так, до пологового будинку №2 Миколаєва протягом цього року надійшло благодійної допомоги на 95,4 тис. грн. Із цієї суми було витрачено 81,7 тис. грн., але на придбання медикаментів, харчових продуктів та м'якого інвентарю використано менш як половину — 37,1 тис. грн. Решта коштів пішла на охорону приміщень, програмне забезпечення, утримання автотранспорту пологового будинку. Аналогічно використовували благодійні кошти, отримані від громадян, і в міській миколаївській лікарні № 1.

Олена ІВАШКО.

Миколаївська область.

Вишила дівчина гетьмана

Громадський форум «Онкологія-XXI століття», що відбувся у Києві, зібрав не тільки лікарів, а й їхніх пацієнтів — дорослих та дітей з різних областей України.

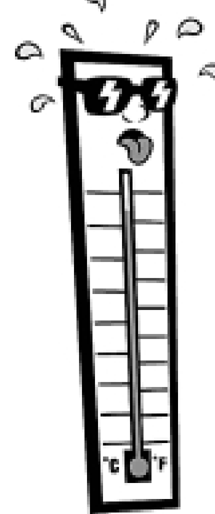
У рамках зібрання проведено також художню виставку, на якій кращою роботою визнано портрет видатного державотворця, гетьмана України Богдана Хмельницького. Його чотири роки вишивала гладдю колишня пацієнтка дитячого відділення Черкаського обласного онкодиспансеру Марина Задорожня. Дівчину нагороджено головним призом форуму — музичним центром. Однак талановита дівчина не повезла подарунок додому. Вона піднесла сюрприз своїм рятівникам: музичне диво стало власністю обласного центру дитячої онкології та гематології.

Сама Марина вирішила пов'язати свою долю з медициною. Нині вона навчається у Черкаському медичному коледжі.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

ТЕРМОМЕТР

Достовірні вимірювання — правильний діагноз

Світова практика свідчить, що внесок безпосередньо лікаря в процес лікування хворого становить від 8% до 12%, решта припадає на допоміжні засоби, серед яких значне місце відводиться точним та достовірним даним про стан хворого, отриманим з допомогою вимірювальної апаратури. Наприклад, передозування інсуліну може спричинити у хворого гіпоглікемічну кому, сердечних гликозидів — зупинку серця, а результати досліджень стосовно вмісту електролітів крові, отримані на неточному приладі, можуть дезорієнтувати лікаря під час проведення операції, надання невідкладної допомоги при порушенні ритму серця тощо. Засоби вимірювальної техніки мають застосовувати в будь-якій клініці — державній чи приватній лише у тому разі, якщо вони пройшли перевірку або державну метрологічну атестацію. Український державний науково-виробничий центр стандартизації, метрології та сертифікації (УкрЦСМ) захищає населення від негативних наслідків недостовірних результатів вимірювань в галузі охорони здоров'я. У Києві УкрЦСМ протягом 2002—2003 років перевірив стан метрологічного забезпечення у 34 медичних закладах. Це лікарні, поліклініки, диспансери, пологові будинки, аптеки, СЕС, станції переливання крові тощо. Кількість об'єктів, на яких виявляються порушення метрологічних норм і правил, вимог нормативних документів з метрології, з кожним роком дещо зменшується, але все ж таки становить близько 75% від загальної кількості перевірених.

Від СНІДу броня — знання

Кілька років тому в семи гарнізонах сухопутних військ України здійснили пілотний проект профілактики СНІДу, який високо оцінили на спеціальній сесії ООН. Тоді було підготовлено сто офіцерів-вихователів, що мали розповісти про безпечну поведінку в статевих стосунках своїм підлеглим.

Цю просвітницьку справу нині продовжує Український центр із питань СНІДу за підтримки Глобального фонду. Першими слухачами їхніх семінарів стали 25 офіцерів з виховної роботи та медичних служб Кам'янець-Подільського військово-інженерного інституту. Тепер вони донесуть до курсантів почуті на заняттях застороги медиків, правників та соціальних працівників.

Віра ШПИЛЬОВА.

Хмельницька область.

ДАЛІ БУДЕ

Від ведучої

Є такий анекдот про жіночі теревені. Розмова по телефону:

— А ти що? ... А він? ... А ти? ... Не може бути!

Сьогодні «Далі буде» виходить під умовною назвою «Очевидне—неймовірне». Але всі наші інтригуючі, нестандартні, загадкові й дивовижні історії сталися насправді. Бо в нашому житті так багато неймовірного!

Ірина БУЛАНЕНКО.

Мал. Володимира КАЗАНЕВСЬКОГО.

Перший не витримав баян

Деякі композитори і виконавці намагаються у будь-який спосіб показати свою непересічність. Слухач уже звик до того, що рояль комусь заміняє боксерську грушу: його можна бити руками-ногами, грюкати кришкою, висмикувати струни і чинити інші насильницькі дії. Популярними як ударні інструменти стали і тазики для прання білизни. А вам доводилося чути виконання творів Баха на баяні? Якщо ні, раджу послухати — це море позитивних емоцій!

Такий самий емоційний підйом пережила я, прослухавши нещодавно у столичній філармонії чудовий твір Р. Шедріна — «Кармен-сюїта» — у виконанні баяна та ударних інструментів. Не знаю, яка мета була у виконавця (видавалося, що він не жартував), але погодьтеся, вмістити симфонічний оркестр у рамки одного баяна, ксилофона та парочки барабанів, щонайменше, самовпевнено. Це те саме, що готувати борщ, маючи під рукою лише картоплю, моркву і цибулю.

Адже кожний музичний інструмент має певний емоційний колорит. Наприклад, вам навряд чи вдасться зіграти ліричну мелодію на тубі чи передати трагедію за допомогою балалайки. А тут відому хабанеру Кармен грають на баяні! Перед очима відразу ж постає образ не тієї пристрасної і амбіційної Кармен-циганки, що зводить з розуму всіх чоловіків. Ні, це, в ліпшому разі, сільська Параска з косою до п'ят і могутніми тілесами. Гадаю, Майя Плисецька, для якої Щедрін писав цей твір, прослухавши такий варіант, розлютилася б. Тим часом, концерт було присвячено «всім жінкам». Можна здогадатися, який ідеал жінки мався на увазі! Треба було бачити обличчя виконавця, котрий переважно грав із закритими очима. О, це було обличчя людини, яка перебуває в стані нірвани! Звісно, вже всім було байдуже, що він грав не по тих нотах і жахливо фальшивив. Але коли на баяні відклеїлася одна деталь і впала на підлогу, тут уже глядачі не витримали, і хто як міг, почали стримувати сміх. Але наш глядач терплячіший і толерантніший на баян: коли виступ було закінчено, виконавця все-таки нагородили оплесками.

Анастасія БАЛДІНА.

Цього дня

■ 1733 р. У Переяславі народився Михайло Херасков, російський письменник. ■ 1854 р. Кримська війна. Інкерманська битва. ■ 1916 р. Німеччина та Австро-Угорщина проголосили незалежність Польщі. ■ 1935 р. У столиці України з'явилася перша тролейбусна лінія. ■ 1952 р. Народився видатний футболіст Олег Блохін. ■ 1953 р. У Києві відкрито перший в СРСР суцільнозварний міст через Дніпро за проектом Євгена Патона. ■ 1958 р. У Нових Петрівцях відкрито пам'ятник-музей визволення Києва від гітлерівських загарбників. ■ 1989 р. У США помер піаніст Володимир Горовиць, родом киянин.

ФОТОФАКТ

Це — Мурзик на столичному Майдані Незалежності. Такий екстравагантний хлопець! Здається, перед фотооб'єктивом він вирішив трохи причепуритися. Про всяк випадок.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

ОТАКОЇ!

Як дід Панас перевіряв свій похорон

Мій земляк, друг юності, колега і навіть далекий родич Борис Ковтонюк написав чудову книжку «Легенди Дібрівського лісу». Цьому лісові літ триста, а славен він тим, що 1918 року тут місцеві повстанці Феодосія Щуся поєдналися з Нестором Махном. Отут 30-річного Нестора вперше назвали батьком. Я те знаю, бо в юності сидів за одним столом з тутешніми дідами. Декого з них прозивали махновцями. Це не лайка, навпаки, у нас поганим людям казали: «Нема на тебе батька».

З Дібрівським лісом пов'язано багацько красивих легенд. Згадаю історію, яку в наших краях оповідали як легенду, хоч то й не легенда. У книжці Ковтонюка я прочитав, що останній свідок того випадку, баба Мотря, лиш недавно померла.

Так от, на околиці Великомихайлівки, де починається Дібрівський ліс, жив столітній Панас Квітка. Мудрий був дід, а ще вражав шляхетними манерами. Гідності не ховав, але й не дратував нею людей. Ні з ким не сварився, ніким не гордував, нікого не скривдив, не принизив. Зате поради давав слушні. І знався на травах, лікував навіть Махна, якому нібито сказав: «Ти хочеш, голубе сизий, народу того добра, якого народ сам не просить. За це й доведеться тобі гірко розплачуватися!»

Міг це сказати дід Панас. Бо вмів передбачати події. Все, про що попереджав великомихайлівців, збувалося. Жив тут ще один старий дід Василь. Але цей був вредний, з ним ніхто не знався, наче цього Василя і не було у Великомихайлівці. Та якось Панас Квітка сам пішов у гості до Василя, з яким років п'ятдесят не розмовляв, і люб'язно з ним погомонів. «Це ж з якої речі?!» — питали сусіди. «Гріхи усім треба прощати, — пояснив Квітка. — Та й не хочу, щоб на той світ зло на мене поніс. Бо Василь уже не жилець на цім світі». Справді, наступного ранку дід Василь помер.

Сам Квітка теж скоро зібрався вмирати. Покликав обох синів і сказав: «Хочу, щоб і родичі, й усі з нашого села, і з сіл, що за лісом, прийшли на мій похорон. Я жив між людьми по-людськи, і хочу, щоб мій похорон був для мене. Щоб глянути востаннє усім в очі. Отож, щоб усі прийшли. І дивіться мені, бо перевірю...»

Помер Панас Квітка, як і передбачав, тихого вечора. А вранці три села і два хутори зібралися біля двору. Всі як один. До полудня прощалися. А коли труну винесли з хати, старий раптом розплющив очі й підвівся. Кажуть, усі заклякли й не ворушилися, доки Панас мовчки обвів поглядом натовп. Кожен зустрівся з ним очима. Потім Панас знову ліг назад в домовину. Діти й жінки заплакали, всі чкурнули з двору. Піп і той утік. А Панас лежав собі, хоч на обличчі з'явилася вдоволена усмішка. Поховали Квітку лиш наступного дня. Знову кликали людей, а чи всі прийшли, невідомо.

Але Б. Ковтонюка цікавить інше. Квітка нібито казав синам: «Буде у мене колись двадцять перший правнук, з великим талантом та божим даром, але не скористається ні тим, ні тим. Зате передасть той дар своєму третьому внукові, і отой третій внук мого двадцять першого правнука відкриє для світу нове джерело енергії, яке й порятує усіх людей. І все, що ходитиме по землі, по воді й навіть літатиме в небі, живитиме нова енергія. Бо та, яка є зараз, не вічна».

Автор книжки «Легенди Дібрівського лісу» хоче знайти геть усіх нащадків Панаса Квітки й дізнатись, хто з них третій онук двадцять першого правнука. А що, коли це котрийсь із його, Бориса Мусійовича, власних онуків? Адже Б. Ковтонюк по матері також Квітка, з дібрівського роду Квіток!

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровськ.

ВИДАННЯ

Достовірність неймовірного

Скоро в книгарнях з'явиться роман Андрія Кокотюхи «Мама, донька, бандюган» (лауреат конкурсу «Коронація слова», книгу видала львівська «Піраміда»).

Це — крутий детектив зі стріляниною й потрійним любовним вузлом. Все діється не в Чикаго, а в Києві: знайомі вулиці, кафе, ринки. А тому неймовірні повороти сюжету здаються виправданими — бо коли знаєш, де це було, то легко віриш, що воно було насправді! Сюжет не переказую, скажу лише, що «бандюган» — не бандит, а колишній мент, герой із шляхетними манерами. І на цьому крапка.

Більшість детективів діють швидко, як ефералган-упса, і так само швидко забуваються. Але в цьому романі є одна дивовижна інтрига, яку не одразу розгадуєш, навіть дочитавши останній рядок.

А інтрига в тім, що важко збагнути: чому тобі після всього цього так гарно на душі? Невже тому, що добро перемагає зло? А ти не знав цього раніше? То в чім річ? Звідки оте приємне, майже щасливе, відчуття?

Відповідь проста, але дуже несподівана. У романі всі персонажі, навіть бандити, падлюки, повії, бариги й торговці зброєю, розмовляють майже чистою літературною українською мовою. Іншим разом не повірив би, бо в житті бандити, падлюки і т. д. так не вміють. Але тут бездоганний сюжет на знайомо-київському тлі робить переконливим усе, що потрапляє в орбіту цього сюжету. Мову — теж. Тим більше, що мова Кокотюхи невимушена, легка й ненав'язлива.

Я далекий від того, щоб хвалити будь-яку дурницю лиш за те, що вона написана по-українському. Але якщо це зроблено добре, то чому ні? А тут якраз так: мовна стихія створює враження, ніби дія відбувається таки в Києві, але не тепер, а пізніше, коли наші філологічні пріоритети будуть такими, що бандити битимуться насмерть з хорошими хлопцями, кожен за своє добро, але і в тих, і в тих буде принаймні одна спільна цінність. І це головний секрет паралельної інтриги роману.

Віталій ЖЕЖЕРА.

Сніжне щастя

Дивувати киян видовищами стає дедалі важче, бачили багато чого.

Це — і стометровий сніжний літній трамплін зі сноубордистами, котрі літають, і сім гігантських повітряних куль, що здійснили тривалу подорож повітрям з Росії і приземлилися на майдані Незалежності. А ще — парад раритетних і хитромудро-оновлених автомобілів, небачених раніше конструкцій. Легендарна тачанка і старий джип, смішні різнобарвні смугасті давно забуті «Запорожці», двомісний величезно-приземкуватий мотоцикл і «Вілліс» часів Великої Вітчизняної. Але...

А ось після нескінченного турне по світу зі знаменитим «сніговим шоу» до Києва увірвалася полунінська «заметіль» і скорила серця. Дорослі стали дітьми за дві години щастя, що їх подарував «кращий клоун світу», як сьогодні по праву вважають Славу Полуніна.

Густими білими мухами завалило весь зал. Від сніжного урагану неможливо було роздивитися одне одного, оглушлива музика тривожила і зал охопив жах у чеканні майбутнього. На яскраво освітленій сцені була лише одна людина — маленька і беззахисна, котра ледве втримувалася від бурі, що змітала все на своєму шляху. Але вона-таки встояла.

Заметіль стихла, а сніг продовжував падати тихо і спокійно. Зал — від малого до великого — ліпили сніжки і обсипали ними регочучих дітей і помолоділих усміхнених дорослих.

Веселі глядачі і сумно-зворушливі персонажі казки в шапках з вертолітними лопатями вух і лижами черевиків — всі стали учасниками одного грандіозного свята — дитинства.

Сніг, музика, карнавал, що виплеснулися в зал, не могли піти зі сцени і з залу. Вони і не пішли. Кожний взяв з собою частинку сніжного щастя.

Лариса СЕВЕРЕНЧУК.

ДМИТРОВІ ІСТОРІЇ

Головне, Мишко, не прогавити момент

Цікава професія — приборкувач у цирку. Отут, як ніде, зіштовхується воля людини і сліпа, інстинктивна воля звіра.

У мого друга Андрія кум і гарний товариш Олег Синьогуб — дресирувальник. Скільки незвичайних і дивних історій може розповісти — можна писати книжку. Ось один епізод, що мене вразив. Показує Синьогуб своє «господарство» теплій дружній компанії. Народ, звичайно, зворушений: дістали з клітки мавпу Лесика, гладять його, фотографуються, саджають на плечі. Але тут Лесика щось рознервувало — чи то надлишок уваги, чи то спалах фотоапарата. Заревів він аж ніяк не дружелюбно і вчепився одному товаришу у волосся. Товариш, звичайно, у лемент і лайку. А що робить Олег? Приборкувач схопив бідного Лесика і зі страшним ричанням став... зубами виривати шерсть зі звірюги. Потім відчинив клітку і з силою зажбурнув туди тварину.

На всіх напав правець (чи не стеряв розум наш товариш?). А Олег, спльовуючи мавпячу шерсть, спокійно пояснив, що відбулося. «Помітили, як усі мавпи почали нервувати, коли Лесик дивачити взявся?» — він показав на клітки, у яких перелякані мавпи вже ховалися по кутах. «Я показав силу не тільки Лесику, а всім. Адже я для них — ватажок, і якби не продемонстрував свою міць, авторитет би мій сильно був би підмочений. А без авторитету — який я приборкувач?»...

Андрій розповів ще одну історію, пов'язану з Олегом Синьогубом, що демонструє хитрість «підопічних», які вже добре вивчили людей, котрі їх дресирують. У цирк зі своєю програмою приїхали з Росії брати — приборкувачі ведмедів, друзі та куми Олега. Стали відзначати зустріч просто в службовому приміщенні. З одного боку від столу ведмеді голодні з кліток витріщаються (звірів перед роботою не годують, тому що сита тварина, як і людина, напружуватися не схильна). З іншого — контейнери з капустою й іншою їжею для ведмедів. А якраз посередині приборкувачі з друзями випивають. Зрозуміло, що на певному етапі застілля народ почав підохочувати братів-дресирувальників. Мовляв, ви самі своїх ведмедів боїтеся, тільки за допомогою хлиста і впоратися можете. Зрештою, один із братів відчинив клітку.

...Майже хвилину присутні сиділи з уже піднятими склянками, намагаючись зрозуміти, що відбувається. Ведмеді кулею вилетіли з клітки і кинулися, зрозуміла річ, до контейнерів. Однак клишоногі — не такі вже дурні, щоб почати відразу трапезу. Розуміли, що багато з'їсти не встигнеш — адже приборкувачі поряд, не дадуть нормально пообідати. Тому кожен із них хапав обома лапами, скільки міг заграбастати, і тягнув у клітку. Поки одного намагалися втихомирити, інший уже мчав наступним рейсом до жаданих контейнерів, і — назад «у барліг». Розуміли звірі, що жоден дурень не полізе в їхню клітку їжу забирати — мовляв, що впало... Загалом, поки клишавих загнали в їхнє лігвище під замок, там уже достатній запас накопичився.

Наступного дня виступ ведмедів відмінили «з технічних причин». І поки за них на арені працювали інші тварини, у клітках сиділи дві величезні бурі бочки, набиті, що називається, під зав'язку, і з задоволеною усмішкою поглядали на приборкувачів, що лаялися, масляними оченятами.

Ваш ФІГУРНИЙ.

Голос України

Редактор номера Світлана ПИСАРЕНКО.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Ⓡ Платні матеріали.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Ціна договірна

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955.
Загальний тираж 159000.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
Зам. 0311205. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
Internet: http://uamedia.visti.net/golos

Передплата на газету «Голос України» (on-line) за адресою: www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»